

1. Предузеће и циљ предузећа 15
2. Пословне функције предузећа и задатци пословних функција 18
3. Однос финансијске функције и других пословних функција 19
4. Конфликт циљева менаџмента и акционара и друштвена одговорност 20
5. Пореско окружење 23
  - 5.1. Основни појмови о ПДВ-у 23
  - 5.2. Шта разликује ПДВ од пореза на промет? 24
  - 5.3. Утицај пореза на додату вредност на финансијски положај предузећа 28
    - 5.3.1. Утицај пореза на финансијски положај предузећа с аспекта рокова наплате потраживања од купаца и рокова плаћања обавеза према добављачу 28
    - 5.3.2. Утицај пореза на финансијски положај предузећа с аспекта мање наплаћеног од плаћеног пореза на додату вредност 30
    - 5.3.3. Утицај различите висине додате вредности на финансијски положај предузећа 31
    - 5.3.4. Могуће смањење негативног утицаја пореза на додату вредност на финансијско напрезање и финансијски положај 32

II. ФИНАНСИЈСКА ПОЛИТИКА И ПРАВИЛА ФИНАНСИРАЊА

1. Финансијска политика 35
2. Циљ финансијске политике 37
3. Начела финансијске политике 40
  - 3.1. Начело финансијске стабилности 41
  - 3.2. Начело рентабилности 45
  - 3.3. Начело ликвидности 47
  - 3.4. Начело финансирања у складу са ризиком 50
  - 3.5. Начело финансијске еластичности 52
  - 3.6. Начело независности 55
  - 3.7. Начело оптималног активизационог дејства слике финансирања 57
4. Правила финансирања 58
  - 4.1. Вертикална правила финансирања 59
    - 4.1.2. Однос основног и резервног капитала 63
  - 4.2. Хоризонтална правила финансирања 66
    - 4.2.1. Златна правила финансирања 66
  - 4.3. Остала правила финансирања 74

III. ФИНАНСИЈСКА ТРЖИШТА

1. Новчано тржиште 81
  - 1.1. Дефиниција и улога новчаног тржишта 81

- 1.2. Врсте новчаног тржишта 84
- 1.3. Институционалне форме новчаног тржишта 85
- 1.4. Инструменти новчаног тржишта – краткорочне хартије од вредности 86
  - 1.4.1. Депозитни сертификат 86
  - 1.4.2. Благајнички запис 88
  - 1.4.3. Благајнички запис централне банке 88
  - 1.4.4. Комерцијални запис 90
  - 1.4.5. Банкарски акцепт 92
  - 1.4.6. Трасирана меница 94
  - 1.4.7. Државне обвезнице 95
- 1.5. Функционисање тржишта краткорочних хартија од вредности 97
- 2. Тржиште капитала 102
  - 2.1. Појам и улога тржишта капитала 102
  - 2.2. Формирање понуде и тражње капитала 103
    - 2.2.1. Формирање понуде капитала 103
    - 2.2.2. Формирање тражње капитала 109
  - 2.3. Институционалне форме тржишта капитала и облици трговања капиталом 110
  - 2.4. Дугорочне хартије од вредности 113
    - 2.4.1. Акције 113
    - 2.4.2. Дугорочне обвезнице 124
    - 2.4.3. Остале дугорочне хартије од вредности 130
  - 2.5. Специјализовани посредници у трговању дугорочним хартијама од вредности 144
  - 2.6. Начин трговања дугорочним хартијама од вредности 145
  - 2.7. Берза дугорочних хартија од вредности (ефеката) 146
    - 2.7.1. Појам и функција берзе ефеката 146
    - 2.7.2. Типови берзи ефеката 147
    - 2.7.3. Начин рада берзе ефеката 148
    - 2.7.4. Берзански спекулативни послови 153
- 3. Девизно тржиште 156

IV. ФИНАНСИРАЊЕ ПРЕДУЗЕЋА

159

- 1. Самофинансирање 159
  - 1.1. Скривени облици финансирања 159
  - 1.2. Интерни извори финансирања 163
  - 1.3. Екстерни извори финансирања 166
  - 1.4. Бруто и нето средства за самофинансирање 166
  - 1.5. Разврставање сопствених извора финансирања по року расположивости и трошковима финансирања 168
- 2. Заједничка улагања 169
  - 2.1. Појам и циљеви заједничких улагања 170
  - 2.2. Вредновање заједничког улагања 173
  - 2.3. Утврђивања пропорције расподеле нето добитка, покрића губитка и стопе накнаде за уложени капитал 174

- 2.4. Садржина уговора о заједничком подухвату 175
- 2.5. Обрачун финансијског резултата заједничког подухвата и расподела нето добитка 176
- 2.6. Облици заједничког подухвата 178
  - 2.6.1. Заједнички контролисано пословање 178
  - 2.6.2. Заједнички контролисана имовина 179
  - 2.6.3. Заједнички контролисана правна лица (предузеће – ентитет) 179
- 2.7. Финансијски и рачуноводствени аспект појединих врста заједничких улагања 180
  - 2.7.1. Заједничко контролисано пословање 180
  - 2.7.2. Заједнички контролисана имовина 181
  - 2.7.3. Заједнички контролисано правно лице (предузеће – ентитет) 182
- 3. Кредитирање 185
  - 3.1. Врсте кредита 185
  - 3.2. Облици кредита 186
    - 3.2.1. Контокорентни кредит 186
    - 3.2.2. Кредитна линија 186
    - 3.2.3. Револвинг кредит 187
    - 3.2.4. Ломбардни кредит 187
    - 3.2.5. Акцептни кредит 188
    - 3.2.6. Рамбурсни кредит 188
    - 3.2.7. Авални (гаранцијски) кредит 189
    - 3.2.8. Винкулациони кредит 190
    - 3.2.9. Хипотекарни кредит 190
    - 3.2.10. Инвестициони кредит 190
    - 3.2.11. Продата обвезница и комерцијални запис 191
  - 3.3. Цена кредита 191
- 4. Специфични облици финансирања 195
  - 4.1. Финансирање из спонтаних (аутономних) извора 195
  - 4.2. Финансирање из факторинга 196
    - 4.2.1. Појам факторинга 196
    - 4.2.2. Врсте факторинга 198
    - 4.2.3. Услуге факторинг фирме 199
  - 4.3. Финансирање из форфетинга 203
  - 4.4. Финансирање из лизинга 204
    - 4.4.1. Врсте закупа 207
    - 4.4.2. Предност и недостаци закупа 209
    - 4.4.3. Отклањање дилеме купити или закупити 210
  - 4.5. Франшизинг аранжман 212
- 5. Доношење одлуке о финансирању 214
  - 5.1. Детерминанте доношења одлуке о односу дуга и сопственог капитала 217
    - 5.1.1. Левераге (левериџ) 217
    - 5.1.2. Циљна (жељена) структура капитала 219
  - 5.2. Цена појединачних извора финансирања 226

- 5.2.1. Финансирање емисијом обвезница (дугом) 227
- 5.2.2. Финансирање емисијом преференцијалних (приоритетних) акција 229
- 5.2.3. Сопствени извори финансирања 231
- 5.3. Просечна цена капитала 235

V. АНАЛИЗА ПРИНОСНОГ, ИМОВИНСКОГ И ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА

241

1. Анализа приносног положаја 241
  - 1.1. Структура финансијског резултата и успешност биланса 241
  - 1.2. Ризик остварења резултата редовне активности, доња тачка рентабилности и стопа еластичности 243
  - 1.3. Финансијска моћ 246
  - 1.4. Рентабилност 248
2. Анализа имовинског положаја 253
  - 2.1. Структура активе 253
  - 2.2. Структура и ефикасност оперативне имовине 254
  - 2.3. Структура и ефикасност сталне имовине 255
  - 2.4. Структура и ефикасност обртне имовине 257
3. Анализа финансијског положаја 259
  - 3.1. Структура пасиве 259
  - 3.2. Ликвидност 259
  - 3.3. Финансијска стабилност 261
  - 3.4. Задуженост 263
  - 3.5. Солвентност 263

VI. ФИНАНСИЈСКО ПЛАНИРАЊЕ

269

1. Плански биланс успеха и стања 269
  - 1.1. Прва варијанта планског биланса успеха и стања 271
    - 1.1.1. Прва варијанта планског биланса успеха 271
    - 1.1.2. Прва варијанта планског биланса стања 274
  - 1.2. Оцена финансијског положаја, утврђивање циљног добитка и испитивање могућности остварења циљног добитка 277
    - 1.2.1. Оцена финансијског положаја 277
    - 1.2.2. Утврђивање циљног добитка 278
    - 1.2.3. Испитивање могућности остварења циљног добитка 281
  - 1.3. Коначна варијанта планског биланса успеха и стања 283
    - 1.3.1. Коначна варијанта планског биланса успеха 284
    - 1.3.2. Коначна варијанта планског биланса стања 284
2. Пословни и финансијски ризик и пословни и финансијски левериџ 286
  - 2.1. Пословни ризик и пословни левериџ 286
  - 2.2. Финансијски ризик и финансијски левериџ 292
  - 2.3. Укупан ризик и сложени левериџ (полуга) 295
  - 2.4. Тачка индиферентности финансирања 300
3. План новчаних токова 302

- 3.1. Плански биланс токова готовине 302
- 3.2. План токова нето обртног фонда 308
- 3.3. Динамичко планирање прилива и одлива готовине 310

VII. ИНВЕСТИЦИОНИ ПРОЈЕКТИ

317

- 1. Временска вредност новца 317
- 2. Појам и квантификовање инвестиција 321
- 3. Пројекција резидуалне вредности, прихода и расхода инвестиционог пројекта 322
- 4. Пројекција добитка и нето новчаног Тока инвестиционог пројекта 325
- 5. Појам и квантификовање цене капитала 326
- 6. Инвестициони пројекти А и Б 328
  - 6.1. Инвестициони пројекат А 328
  - 6.2. Инвестициони пројекат 329
- 7. Финансијска оцена и рангирање инвестиционих пројеката 331
  - 7.1. Динамичке методе оцене и рангирање инвестиционих пројеката 331
    - 7.1.1. Метод нето садашње вредности 331
    - 7.1.2. Метода интерне стопе приноса 334
  - 7.2. Статичке методе оцене и рангирање инвестиционих пројеката 337
    - 7.2.1. Метода рока повраћаја 337
    - 7.2.2. Рачуноводствена оцена 340
- 8. Оцена ликвидности пројекта 342
- 9. Инвестирање у границама постојећег капацитета 344
- 10. Неизвесност и анализа неизвесности 345
  - 10.1. Неизвесност 345
  - 10.2. Анализа неизвесности 347
    - 10.2.1. Анализа еластичности 348
    - 10.2.2. Анализа осетљивости 349
    - 10.2.3. Анализа вероватноће 349
    - 10.2.4. Стандардна девијација и коефицијент варијансе 352

VIII. ФИНАНСИЈСКО УПРАВЉАЊЕ

357

- 1. Управљање трајним и дугорочним капиталом 357
  - 1.1. Управљање трајним капиталом 357
  - 1.2. Управљање дугорочним резервисањима 365
  - 1.3. Управљање дугорочним обавезама 367
- 2. Управљање сталном имовином 371
  - 2.1. Управљање нематеријалним улагањима 371
  - 2.2. Управљање основним средствима 372
  - 2.3. Управљање дугорочним финансијским пласманима 375
- 3. Управљање краткорочним финансијским обавезама и обавезама према добављачима 378
  - 3.1. Управљање краткорочним финансијским обавезама 378
  - 3.2. Управљање обавезама према добављачима 380
- 4. Управљање обртном имовином 386

4.1. Управљање залихама	386
4.1.1. Управљање залихама материјала	387
4.1.2. Управљање залихама полупроизвода и недовршене производње	397
4.1.3. Управљање залихама готових производа	401
4.1.4. Мерење успешности управљања залихама	406
4.2. Управљање потраживањима од купаца	408
4.2.1. Кредитни бонитет купца	409
4.2.2. Услови продаје	412
4.3. Управљање готовином	417
4.3.1. Готовински циклус	417
4.3.2. Минимални салдо готовине и ликвидна резерва	418
4.3.3. Пласман периодичних вишкова готовине	420
4.3.4. Оптимални однос готовине и хартија од вредности	421

IX. РЕСТРУКТУРИРАЊЕ ПРЕДУЗЕЋА

427

1. Спајање, припајање и куповина предузећа	427
1.1. Спајање предузећа	427
1.2. Припајање предузећа	432
1.3. Куповина предузећа	433
2. Санирање предузећа	439
2.1. Испитивање могућности изласка из зоне губитка	440
2.2. Финансијско санирање	441
3. Раздвајање предузећа	448
4. Поравнање са повериоцима	455
5. Стечај и ликвидација предузећа	464
5.1. Стечај предузећа	464
5.2. Ликвидација предузећа	468
6. Продаја дела предузећа	471
7. Стварање нових предузећа	472
8. Сегментирање предузећа	474
9. Диверзификација власништва над трајним капиталом	476
10. Добровољна ликвидација или продаја предузећа	477
11. Откуп сопствених акција	478
12. Приватизација предузећа	480
13. Куповина власничких права уз коришћење финансијске полуге	482
14. Рекапитализација уз коришћење финансијске полуге	485

ЛИТЕРАТУРА

489